

INTELIGENCIA VRODENÁ ALEBO ZÍŠKANÁ

Všeobecnú rozumovú schopnosť človeka označujeme pojmom inteligencia. Prvým, ktorý začal rozpravu o inteligencii bol Platón, ktorý vo svojom diele Faidros zobrazil inteligenciu v podobe kočiča riadiaceho voz ťahaný dvoma koňmi. Prvý chce stále vyrážať dopredu a tým trápi druhého, ktorému vznešená výchova také chovanie nedovoľuje. Ale inteligencia (kočič) drží obidvoch vo svojej moci.

Platón tým naznačuje že v každom človeku je impulzivnosť a myslenie hnacou silou a inteligencia im dáva smer. Medzi ďalších, ktorí skúmali pojem inteligencie patrili Aristoteles, Cicero, Vergílius, Sv. Augustín, Tomáš Akvinský. Herbert Spencer sa domnieval, že inteligencia je dedičná. Podľa prvých názorov závisela inteligencia na určitých fyzikálnych veličinách. Galton a ďalší sa pustili do laboratórnych testov, merali veľkosť hlavy, hmotnosť mozgu a dobu odozvy na poklepanie na koleno. Ale žiaden test na základe pokusov nebol schopný určiť rozdiel medzi

najchytrejším študentom a mentálne postihnutým. Až v roku 1905 francúzsky psychológ Alfred Binet vytvoril prvý z nich, ktorý mal príliš vysoké nároky na znalosti a nedostatočné nároky na logické uvažovanie. Ďalší veľký krok urobili Angličan Charles Spearman a L. Thurston, ktorí došli k záveru,

že ľudia úspešní pri riešení jedného všeobecného testu budú úspešní aj pri riešení iného. Tak sa pojem inteligencie v polovici 20. storočia zmenil. Ich chápanie inteligencie a inteligentné testy potvrdili svoju hodnotu a používajú sa dodnes.

Podľa vžitej predstavy má každý človek určitú nemennú úroveň mentálnej či rozumovej schopnosti, ktorú je možné zmerať inteligentnými testami a vyjadriť číslom – inteligentným kvocientom – IQ (intelligence quotient). Hoci sa pojem inteligencia používa v bežnom živote i v odbornej psychologickej literatúre veľmi často, nemožno ho jednoznačne

všeobecne vymedziť. Vo všeobecnosti sa za kladné prejavy inteligencie považuje najmä rýchla a správna orientácia v nových situáciách, ktorá sa zakladá na rýchлом postrehu, správnom zhodnotení potrebných informácií a na vyvedení správnych záverov. Ďalej je to

všímavosť, chápanosť, rozumnosť, pohotovosť, všestrannosť, samostatnosť, logickosť, kritickosť,

